

การประเมินผลกระทบทางสังคมของโรงงานผลิตเอทานอลต่อชุมชนบริเวณรอบข้าง

Social Impact Assessment of Bioethanol Factory to Communities

กัตญูรัตน์ เสดารักษ์ (Katunyarat Selaruck)* ดร.อภิศักดิ์ ชีระวิสิทธิ์ (Dr.Apisak Dhiravisit)**

บทคัดย่อ

การศึกษาประเมินผลกระทบทางสังคมของโรงงานผลิตเอทานอลต่อชุมชนบริเวณรอบข้าง มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลกระทบทางสังคมของชุมชนและเสนอแนะแนวทางลดผลกระทบทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคที่เกี่ยวข้อง ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาพื้นที่ชุมชนรอบโรงงาน จำนวน 4 ชุมชน ผู้ให้ข้อมูลหลัก 40 คนและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 6 องค์กร ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการของโรงงานได้ส่งผลกระทบทางสังคมต่อชุมชนใน 4 ด้านได้แก่ 1) ผลกระทบต่อประชากรของชุมชน คือ เกิดแรงงานคีนดินและการย้ายถิ่นเข้ามาของกลุ่มผู้รับเหมางานในโรงงาน 2) ผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน คือ พื้นที่ในการหาอาหารธรรมชาติลดลง 3) ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม คือ เกิดมลภาวะทางอากาศ เสียง กลิ่นและฝุ่นละออง 4) ผลกระทบที่เกิดขึ้นในระดับบุคคล ครอบครัวและชุมชน คือ ทำให้สถาบันครอบครัวเข้มแข็งขึ้นจากการที่สมาชิกในครอบครัวย้ายถิ่นกลับภูมิลำเนาเดิม แนวทางในการลดผลกระทบทางสังคม คือ ใช้แนวทางการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการแก้ไขปัญหา และมีการควบคุม ติดตามทางกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะส่งผลให้โรงงานและชุมชนอยู่ร่วมกันได้

ABSTRACT

The objective of this study is to explore the social effect of the ethanol factory towards surrounding communities. The researcher had studied through the social effects, the model and defensive measure of reducing the impact and collected the data by using qualitative method, studied from four village around factory areas, fourty informant and those who involved. The result showed that the ethanol factory affected 1) Population impact, People to move to the other and the incoming of the contractor 2) Way of life impact, Natural resouces area has been decreasing 3) Environment impact, Pollution of air, noise, smell, and dust 4) Community impact, a member of a families came back to the village. The model and defensive measure of reducing the impact is using a participate from every unit to solve and remove the problem, observe, control, law. For that reason the community and factory will be a peacefully.

คำสำคัญ: การประเมินผลกระทบทางสังคม โรงงานผลิตเอทานอล การพัฒนาชุมชน

Keywords: Social impact assessment, Bioethanol factory, Community development

* นักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทนำ

ปัจจุบันอุตสาหกรรมเอทานอลในประเทศไทย นับว่าเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ เพื่อทดแทนพลังงานส่วนหนึ่งที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ แหล่งพลังงานที่ได้จากผลผลิตของเกษตรกร มีส่วนช่วยให้เกษตรกรมีความมั่นคงทางด้านอาชีพและทางด้านการเศรษฐกิจ รวมทั้งมีการแปรรูปการผลิตการพัฒนาเทคโนโลยีและการส่งออก ทำให้อุตสาหกรรมในประเทศไทยได้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว สำหรับโรงงานผลิตเอทานอลในประเทศไทย ซึ่งเปิดดำเนินการผลิตแล้ว 21 โรงงาน โดยผลิตเพื่อเป็นพลังงานทดแทนน้ำมันเป็นส่วนใหญ่(กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน, 2557) และในขณะนี้เอทานอลนับว่าเป็นหนทางหนึ่งที่สามารถเข้ามาช่วยในการแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำมันในประเทศไทยได้ ดังนั้นเอทานอลจึงเป็นเชื้อเพลิงที่มีความเป็นไปได้ในปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยลดการพึ่งพาน้ำมันจากฟอสซิลและเป็นเหตุผลหลักในการใช้เอทานอลเป็นเชื้อเพลิงเพื่อการผลิต การขนส่ง และการใช้ในครัวเรือน (คณะกรรมการพลังงานสภาผู้แทนราษฎร, 2545) ในส่วนโรงงานที่ผลิตเอทานอลนั้น เป็นโรงงานแปรรูปมันสำปะหลังเพื่อผลิตเป็นเอทานอล ถือว่าเป็นโรงงานผลิตเอทานอลรายใหญ่ที่มีเครื่องจักรที่ทันสมัยที่สุดในประเทศ และผลิตเพื่อให้ได้ตามเป้าหมาย 400,000 ลิตรต่อวัน ซึ่งทำให้ผลผลิตมันสำปะหลังของเกษตรกรในจังหวัดอุบลราชธานีและภาคอีสานตอนล่างเป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น ส่งผลให้ราคามันสำปะหลังสูงขึ้น คาดว่าจะเป็นการสร้างรายได้ที่ดีให้กับเกษตรกร และยังมีนโยบายส่งเสริมการปลูกพืชพลังงานให้กับเกษตรกรในพื้นที่ สามารถทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการประกอบอาชีพและส่งเสริมการปลูกมันสำปะหลังแทนการปลูกพืชชนิดอื่นเนื่องจากมันสำปะหลังเป็นที่ต้องการสูงของตลาดในขณะนี้

จังหวัดอุบลราชธานีได้ถูกเลือกให้เป็นที่ตั้งของโรงงานผลิตเอทานอล เนื่องจากจังหวัดอุบลราชธานีมีพื้นที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืช

พลังงานและมีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างประเทศลาว ซึ่งภายในปี พ.ศ. 2558 ไทยจะก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งโรงงานผลิตเอทานอลตั้งเป้าหมายเพื่อต้องการให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางเอทานอล นอกจากนี้จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดที่มีประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพหลัก และมีความต้องการรายได้จากการประกอบอาชีพ และความจำเป็นในการใช้พลังงานเพื่อการดำเนินชีวิตและอำนวยความสะดวกต่างๆในชีวิตประจำวัน ทำให้กิจการที่ผลิตพลังงานทดแทนอย่างเอทานอลมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งแน่นอนที่สุดว่าการดำเนินการดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อชุมชนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน ในมิติของสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และผลจากการดำเนินการของโรงงานที่อาจส่งผลกระทบต่อทางสังคมต่อชุมชน ซึ่งถ้าเอทานอลถูกเลือกให้เป็นส่วนหนึ่งของคำตอบในการแก้ไขปัญหาพลังงานขาดแคลนและแหล่งสำรองน้ำมันฟอสซิลที่กำลังจะหมดลงแล้วนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้แน่ใจว่าการผลิตเอทานอลมีความปลอดภัย และมีความยั่งยืนสามารถสนองต่อความต้องการของชุมชนสังคมได้อย่างต่อเนื่อง

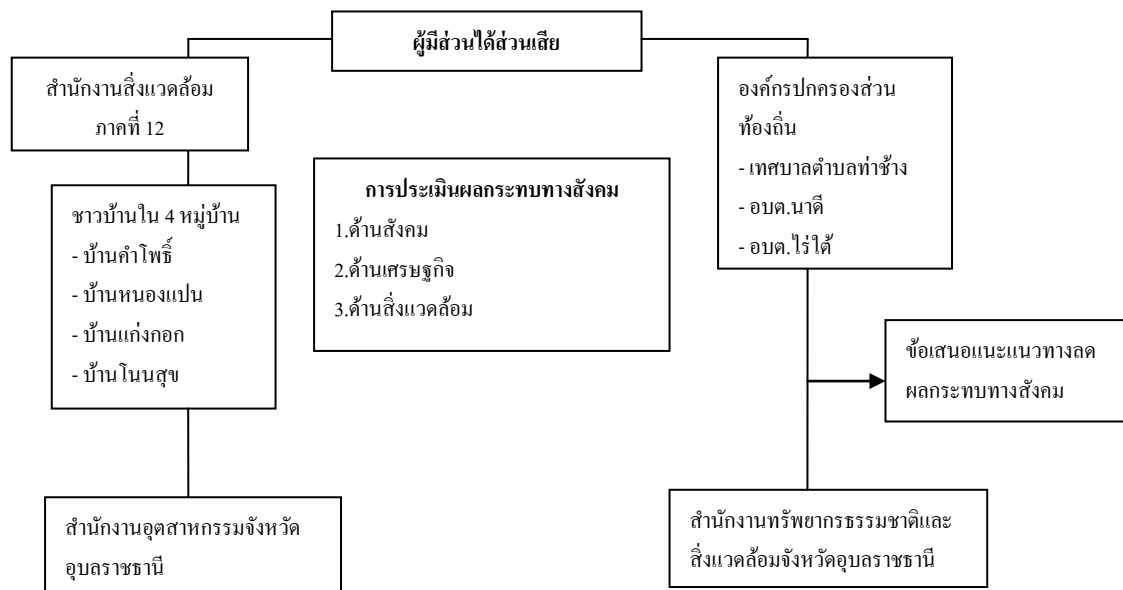
เมื่อเอทานอลถูกเลือกให้เป็นพลังงานทดแทนทางเลือกหนึ่งแล้ว และยังมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของประชาชนมากขึ้น ดังนั้นจากสถานการณ์ดังกล่าวจึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาการประเมินผลกระทบทางสังคมของโรงงานผลิตเอทานอลต่อชุมชนบริเวณรอบข้าง และเพื่อเสนอแนะแนวทางนำไปสู่การลดผลกระทบทางสังคมและการดำเนินการที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและเกิดความยั่งยืนต่อชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประเมินผลกระทบทางสังคมของชุมชนรอบโรงงานผลิตเอทานอล
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางลดผลกระทบทาง

สังคมบนพื้นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษา โดยมุ่งไปที่การศึกษาผลกระทบทางสังคมและแนวทางลดผลกระทบทางสังคม โดยการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกพื้นที่ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลคือ 1) ชุมชน 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านคำโพธิ์ ต.ท่าช้าง อ.สว่างวีระวงศ์ บ้านหนองแปน ต.นาดี อ.นาเยีย บ้านแก่งกอก ต.ไร่ไผ่ อ.พิบูลมังสาหารและบ้านโนนสุข ต.ไร่ไผ่ อ.พิบูลมังสาหาร 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลตำบลท่าช้าง องค์การบริหารส่วนตำบลนาดีและองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ไผ่ 3) สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดอุบลราชธานี 4) สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 12 5) สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอุบลราชธานี

ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากการทบทวนแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเอกสารวิชาการต่างๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่วิจัย โดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยแนวทางการสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่ง

โครงสร้าง แนวทางการสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม รวมถึงการสนทนากลุ่มเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลตรงตามประเด็นที่ต้องการ และตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลซึ่งใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า และทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การสังเกตและจัดเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างรอบด้านและครอบคลุมมากขึ้น

ผลการวิจัย

1. ผลกระทบทางสังคม

1.1 ผลกระทบต่อประชากรของชุมชน

การดำเนินการของโรงงานผลิตเอทานอลได้มี การประชาสัมพันธ์ร่วมกันกับชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่น โดยมีนักวิชาการให้ความรู้ความเข้าใจและได้รับหนังสือยินยอมจากตัวแทนของชุมชน เพื่อให้เกิดการดำเนินการก่อสร้างโรงงาน ซึ่งการดำเนินการของโรงงานผลิตเอทานอลก่อให้เกิดการอพยพเคลื่อนย้ายแรงงาน แรงงานคืนถิ่นทั้งคนภายในชุมชนและคนภายนอกชุมชน อันเป็นการหลั่งไหลเข้ามาในชุมชน ทั้งในลักษณะถาวรและชั่วคราว ซึ่งการอพยพเข้ามาของคนภายนอกโดยมีเป้าหมายหลักเพื่อการประกอบอาชีพใน

โรงงาน และผู้ที่อพยพเข้ามาทำงานในโรงงานส่วนใหญ่ จะดำรงตำแหน่งผู้บริหาร พนักงานประจำและรับจ้างทั่วไป ส่วนคนงานในโรงงานจะเป็นคนในพื้นที่ของชุมชนเป็นส่วนใหญ่ ในช่วงระหว่างที่มีการก่อสร้าง ปรับปรุงเพิ่มเติมในโรงงาน ได้มีกลุ่มผู้รับเหมาจำนวนมากเข้ามาในชุมชนในระยะเวลาสั้นๆรวมถึง รถสิบล้อ และรถบรรทุกผลิตผลทางการเกษตร เพื่อจำหน่ายให้กับโรงงาน นอกจากคนภายนอกที่อพยพเข้ามาในชุมชนแล้ว คนในชุมชนที่เคยทำงานต่างถิ่นได้กลับเข้ามาทำงานในโรงงานที่มีในชุมชน

การเข้ามาของคนภายนอก รวมถึงผู้รับเหมาก่อสร้างในโรงงาน ทำให้ชุมชนได้มีการสร้างอาชีพเพื่อรองรับต่อกลุ่มคนภายนอกที่เข้ามาในชุมชน โดยการสร้างห้องแถว ห้องพักและร้านค้า ทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากงานประจำ แต่หลังจากการก่อสร้างของผู้รับเหมาเสร็จสิ้น ห้องแถว ห้องพักต่างๆ ได้กลายเป็นห้องว่าง ไม่มีผู้เช่า ส่งผลให้ชุมชนขาดรายได้ และในอนาคตหากโรงงานผลิตเอทานอลขยายธุรกิจให้ใหญ่โตเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ชาวบ้านในชุมชนบางส่วนมีความต้องการย้ายที่อยู่อาศัย หากมีผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับโรงงานและเป็นผลกระทบต่อเนื่องที่ไม่สามารถแก้ไขได้ และชาวบ้านในชุมชนบางส่วน หากได้รับผลกระทบจะไม่ย้ายที่อยู่อาศัย เนื่องจากเป็นที่ดินของบรรพบุรุษของตน ซึ่งแน่นอนที่สุดว่าโรงงานจะขยายธุรกิจให้ใหญ่โตขึ้น คาดว่าในอนาคตจะมีประชากรเพิ่มมากขึ้น และมีแรงงานที่มีความต้องการในด้านรายได้จากการประกอบอาชีพ โดยการที่โรงงานส่งเสริมสนับสนุนในเรื่องการปลูกมันสำปะหลังให้กับคนในชุมชน เนื่องจากโรงงานได้มีการรับซื้อมันสำปะหลังตลอดทั้งปี ทำให้ชุมชนมีความมั่นใจในรายได้จากการประกอบอาชีพ

1.2 ผลกระทบที่เกิดขึ้นในระดับบุคคล

ครอบครัวและชุมชน

คนภายในชุมชนรู้จักมักคุ้นกันดีในหมู่บ้าน มีการเชื่อมโยงกันทางสายเลือด ระบบเครือญาติเดียวกัน และระบบการเกื้อกูลกันในลักษณะของเพื่อนบ้านและคนในชุมชนเดียวกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและ

กัน ถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี และแนบแน่นของคนภายในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง หลังจากการดำเนินการของโรงงานผลิตเอทานอลได้มีกลุ่มคนที่เห็นด้วยต่อการดำเนินการของโรงงานซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับประโยชน์และกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยต่อการดำเนินการของโรงงานเป็นกลุ่มคนที่สูญเสียประโยชน์ และภายในชุมชนได้มีการประหวั่นพรั่นพรึงระหว่างกัน ในชุมชนเพื่อไม่ให้เกิดความคิดเห็นที่ขัดแย้งรุนแรง ซึ่งหลังจากที่มีการพูดคุยชี้แจงทำให้คนภายในชุมชนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมจึงก่อให้เกิดความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่แนบแน่นต่อกันเช่นเดิม

ในปัจจุบันคนภายในชุมชนและคนภายนอกชุมชนมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น ซึ่งการเข้ามาประกอบอาชีพในโรงงานของคนภายนอก ส่งผลดีให้กับคนในชุมชนมีความสัมพันธ์ในลักษณะการติดต่อค้าขาย และการเข้ามาของคนภายนอกชุมชนทำให้คนในชุมชนปรับตัวในการดำเนินชีวิต ซึ่งเมื่อก่อนจะออกไปข้างนอกบ้านไม่ไกลจากชุมชนมากนักจะไม่ปิดหน้าต่างหรือประตูบ้าน แต่ปัจจุบันต้องปิดให้มิดชิด เพราะไม่ไว้ใจคนภายนอกที่อาจแฝงเข้ามากับการทำงานในพื้นที่ชุมชน

การดำเนินการของโรงงานผลิตเอทานอล ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัวและชุมชน ซึ่งเดิมชุมชนเป็นชุมชนชนบทมีลักษณะเป็นครอบครัวขยาย มีญาติพี่น้องอื่นๆเป็นสมาชิกอาศัยอยู่ร่วมกันและอาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน ทั้งนี้เนื่องจากการดำรงชีวิตของชุมชนดั้งเดิมเป็นสังคมเกษตรกรรมต้องอาศัยแรงงานของครอบครัวในการทำการเกษตร ปัจจุบันครอบครัวได้มีความเปลี่ยนแปลงไป ชุมชนเริ่มมีการทำการเกษตรน้อยลง และมีความเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมมากขึ้น โดยเฉพาะการเข้าไปทำงานในโรงงานในฐานะลูกจ้างเป็นส่วนใหญ่ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของครอบครัวของคนในชุมชนโดยตรง ซึ่งในปัจจุบันแต่ละครอบครัวที่อาศัยอยู่ในชุมชนได้เป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น และคนหนุ่มสาวมีรายได้จากการทำงานและ

ทำงานรับจ้างในโรงงานมากขึ้น จากการสังเกตในช่วงกลางวันจะพบเด็กเลิกอาศัยอยู่กับคนเฒ่าคนแก่ที่บ้าน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับวิถีการผลิตของครอบครัวและชุมชนทำให้ครอบครัวและคนภายในชุมชนเริ่มมีการปรับตัวเพื่อให้เกิดความยั่งยืน และทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต

2. ผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตและ

ระบบเศรษฐกิจของคนในชุมชน

การพัฒนาอุตสาหกรรมในชุมชน ส่งผลให้ที่ดินในชุมชนบางแห่งซึ่งคนในชุมชนเคยเข้าไปใช้ประโยชน์ได้ถูกเปลี่ยนเป็นพื้นที่ของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ แม้ว่าสถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป แต่วิถีชีวิตของชุมชนก็ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากนัก ยังคงยึดถือวิถีดั้งเดิมไว้ การเข้าไปใช้ประโยชน์จากลำน้ำและป่ายังคงสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้ เมื่อกระแสการพัฒนาในชุมชนเริ่มมีมากขึ้นส่งผลให้ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาด้านสาธารณูปโภคโดยเฉพาะการคมนาคมในชุมชนและระบบไฟฟ้า แต่ความเป็นวิถีชนบทของคนในชุมชนยังปรากฏให้เห็นผ่านประเพณีความเชื่อและระบบความสัมพันธ์ของคนในชุมชน และในภายหลังจากโรงงานผลิตเอทานอลในชุมชนเกิดขึ้น ทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะวิถีการผลิตที่พึ่งพาลำน้ำในการหาปลาตามช่วงฤดูกาล และพึ่งพาป่าในการเก็บของป่าโดยไม่พึ่งพากลไกตลาดภายนอกสามารถทำให้น้อยลง รวมถึงส่งผลให้ที่ดินในชุมชนบางส่วนได้ถูกเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการใช้ประโยชน์เป็นสินค้าในการซื้อขาย ส่งผลให้ที่ดินในชุมชนมีราคาที่สูงขึ้น และมีนายทุนจากโรงงานซื้อที่ดินของคนในชุมชนเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงงาน นอกจากนี้ได้ส่งผลให้คนภายในชุมชนมีความหวังในเรื่องอาชีพโดยเฉพาะวัยแรงงานที่ออกไปรับจ้างภายนอกชุมชนได้มีโอกาสกลับมาทำงานในชุมชน ซึ่งโรงงานได้นำพาความเจริญมาสู่ชุมชนทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำการเกษตรปลูกมันสำปะหลัง และเกิดการจ้างงานในชุมชน ทำให้คนใน

ชุมชนมีรายได้จากการประกอบอาชีพในโรงงานและส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีเกษตรกรรมดั้งเดิมสู่อุตสาหกรรม ซึ่งเมื่อชุมชนมีรายได้จากการทำงานได้มีการจับจ่ายใช้สอยเกิดร้านค้า ร้านอาหารและตลาดนัดในชุมชนส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

3. ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม

การบรรทุกลูกสินค้าและการขนส่งสินค้าทางการเกษตรส่งผลกระทบต่อฝุ่นละอองต่อชุมชนซึ่งมาจากรถบรรทุกทุกภาคส่วน แกรบดำและมีปริมาณฝุ่นละอองที่เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งกิจกรรมต่างๆภายในโรงงานส่งผลให้เกิดฝุ่นละอองต่อชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงโรงงาน และในระหว่างการก่อสร้างโรงงานผลิตเอทานอล ได้มีการจราจรหนาแน่น เนื่องจากการขนส่งวัสดุก่อสร้างส่งผลกระทบต่อคนในชุมชนที่อาศัยอยู่สองข้างทางถนนที่ใช้เป็นเส้นทางหลักในการจราจร เกิดปัญหาเรื่องเสียงและการสั่นสะเทือน ไม่เพียงเฉพาะมลภาวะทางเสียงที่มาจากรถบรรทุกเท่านั้น เสียงเครื่องจักรภายในโรงงานได้กระทบต่อชุมชน รวมถึงกระทบต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ตรงข้ามโรงงานผลิตเอทานอล

ภายหลังจากการดำเนินการของโรงงานผลิตเอทานอลส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาปลาตายและน้ำเน่าเสียในลำห้วยข้าวสารและแม่น้ำลำโดมใหญ่ ส่งผลให้วิถีการใช้น้ำและอาชีพจับปลาของชุมชนลดลงและเปลี่ยนแปลงไป และปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็นที่ชุมชนได้รับเป็นผลกระทบที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นกลิ่นเหม็นที่มาจากบ่อบำบัดน้ำเสียและบริเวณลานมันในโรงงาน ซึ่งชุมชนที่อาศัยอยู่รอบโรงงานผลิตเอทานอลได้มีการร้องเรียนต่อโรงงานเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยโรงงานได้มีการปรับปรุงแก้ไขเบื้องต้นให้ชุมชนเท่านั้น และโรงงานได้มีการบำบัดน้ำเสียภายในโรงงาน ซึ่งน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้ว ได้ทำการแจกจ่ายให้ชุมชนรอบข้างโรงงานเพื่อนำไปใช้ในด้านเกษตร

4. แนวทางลดผลกระทบทางสังคมบน พื้นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

แนวทางลดผลกระทบทางสังคมซึ่งได้จาก
ชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

4.1 แนวทางลดผลกระทบทางสังคมจาก
ชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านคำโพธิ์ บ้านหนองเป้น
บ้านแก่งกอกและบ้านโนนสุข โดยเน้นในด้านการมี
ส่วนร่วมของชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้านในการร่วมมือและ
จัดการแก้ไขปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้นและอาจจะ
เกิดขึ้นในอนาคต

4.1.1 การจัดทำแผนร่วมกัน เพื่อนำเสนอไป
ยังหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านผลกระทบโดยตรง
และแจ้งไปยังโรงงาน เพื่อให้ได้รับการแก้ไขปัญหา
อย่างแท้จริง และสร้างความเชื่อมั่นต่อชุมชน เพื่อ
ชุมชนและโรงงานอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน

4.1.2 ด้านการคมนาคม หากมีรถบรรทุกขับ
ผ่านเข้ามาในหมู่บ้าน จะต้องมีการคลุมผ้าใบหลัง
รถบรรทุกให้มิดชิดทุกครั้ง เนื่องจากได้มีรถที่ไม่ได้มี
การคลุมผ้าใบที่บรรทุกเศษมันสำปะหลังส่งผลให้ฝุ่น
ละอองฟุ้งกระจายทั่วถนนในชุมชนและกระจายมายัง
บ้านเรือนของชาวบ้านที่อาศัยอยู่ติดถนน รวมถึง
รถบรรทุกที่ขับด้วยความเร็ว โดยจะขอความร่วมมือ
จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดทำป้ายลด
ความเร็วและลดกระแสบนทางถนน

4.1.3 ชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้านได้รับผลกระทบ
จากโรงงานในด้านมลภาวะด้านกลิ่นและเสียง จึงได้มี
การเสนอให้หน่วยงานด้านสาธารณสุข มีการประชุม
หารือร่วมกันกับชาวบ้าน โดยการให้ความรู้ด้าน
สุขภาพต่อชุมชนเพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหา
ในด้านสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของชาวบ้านใน
ชุมชน

4.1.4 การจัดให้มีศูนย์รับเรื่องร้องเรียนจาก
ชุมชนในทุกรูปแบบทั้งโรงงานและหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง และการมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการ/
กิจกรรมต่างๆรวมทั้งการปฏิบัติงานของหน่วยงานด้วย
ความโปร่งใส และเป็นธรรมต่อชุมชน

4.2 แนวทางลดผลกระทบทางสังคมจาก
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดอุบลราชธานี
สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 12 และสำนักงาน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด
อุบลราชธานี ดังนี้

4.2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุน
ส่งเสริมและให้ความรู้แก่ชุมชนต่อการเปลี่ยนแปลงที่
จะเกิดขึ้น ภายหลังจากการดำเนินการของโรงงานผลิต
เอทานอลดำเนินการตามแผนการปลูกมันสำปะหลังให้
ชุมชน ซึ่งแผนและการดำเนินการดังกล่าวเพื่อสร้าง
ความรู้และความเข้าใจที่ดีและรายได้ให้กับชุมชน

4.2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการ
เปิดช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นและข้อเรียกร้อง
ต่างๆจากชุมชน รวมทั้งการติดตามดูแลในเรื่อง
ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อชุมชน เป็นการป้องกัน
ผลกระทบที่รุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้น

4.2.3 การบันทึกข้อตกลง (MOU) ระหว่าง
โรงงานผลิตเอทานอลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อ
ลดผลกระทบต่างๆที่เกิดขึ้นและอาจจะเกิดขึ้นใน
อนาคต

4.2.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มี
แผนการดำเนินการโครงการร่วมกันกับชุมชน อาทิเช่น
การรณรงค์ดูแลรักษาความสะอาดแม่น้ำลำโดมใหญ่
พร้อมทั้งการตรวจสอบคุณภาพ แม่น้ำลำโดมใหญ่และ
แม่น้ำในบริเวณอย่างน้อยทุกๆ 2 เดือนซึ่งเป็นการ
ป้องกัน เพื่อไม่ให้ไม่ให้เกิดผลกระทบขึ้นซ้ำต่อชุมชน

4.2.5 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด
อุบลราชธานีได้มีการส่งเสริมและให้ความรู้ชาวบ้าน
ในชุมชน ในแง่ของการเสนอที่มาที่ไปของ
โรงงานผลิตเอทานอล ซึ่งจะเป็นการส่งผลดีให้กับ
ชุมชน ทำให้ชุมชนเกิดความเข้าใจต่อการดำเนินการ
ของโรงงาน รวมทั้งการให้ความรู้ในด้านกฎหมาย ซึ่ง
การมีกฎหมายบังคับควบคุมเป็นไปตาม
พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เพื่อเป็นข้อบังคับ
และแนวทางต่อการดำเนินการของโรงงานผลิตเอทา

นอล ตลอดจนการดำเนินการโครงการ การตรวจสอบ ประเมินโครงการธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อมสถาน ประกอบการอุตสาหกรรมจังหวัดอุบลราชธานีของ หน่วยงาน โดยจัดกิจกรรมในพื้นที่ชุมชนและ ดำเนินการร่วมกับโรงงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งการดำเนิน โครงการถือเป็นการกระตุ้นให้โรงงานและชุมชนมี จิตสำนึกในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการกำกับดูแลและตรวจสอบการ ดำเนินการของโรงงานเพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน

4.2.6 สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 12 และ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด อุบลราชธานี ได้มีการบังคับใช้กฎหมายตาม พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 เพื่อเป็นข้อบังคับให้กับโรงงานผลิตเอทานอลและชุมชนและการให้ความรู้ คำแนะนำกับ หน่วยงานท้องถิ่น การจัดประชุมเจ้าหน้าที่ในการ ดำเนินการควบคุมมลพิษ ดังนั้นกฎหมายในการ ควบคุมโรงงานไม่ให้เกิดมลพิษนั้น เป็นแนวทางหลัก ที่หน่วยงานดำเนินการและเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใน ชุมชน

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

การพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตเอทานอล เพื่อเป็นพลังงานทดแทน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ต่างๆขึ้นในชุมชน ส่งผลให้ชุมชนได้รับผลกระทบทาง สังคมทั้งด้านบวกและด้านลบ ซึ่งก่อนการดำเนินการของ โรงงานได้มีการประชาสัมพันธ์ร่วมกับชุมชนและ หน่วยงานท้องถิ่นโดยมีนักวิชาการให้ความรู้ความเข้าใจ และได้รับหนังสือยินยอมจากตัวแทนของชุมชน เพื่อให้เกิดการดำเนินการก่อสร้างโรงงานขึ้น สอดคล้องกับชัย อนันต์ (2544) กล่าวว่า เป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งที่ทุกฝ่าย จะต้องสร้างความเข้าใจร่วมกันถึงวัตถุประสงค์รูปแบบ และแนวทางประโยชน์ เพื่อจะช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วม ที่เหมาะสมและสร้างสรรค์ ซึ่งภายหลังจากการ

ดำเนินการของโรงงานผลิตเอทานอลที่มุ่งเน้นการ ขยายตัวทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ส่งผลให้เกิดการ เคลื่อนย้ายแรงงาน แรงงานคืนถิ่น ทั้งคนภายในชุมชน และคนภายนอกชุมชน โดยเฉพาะการเข้ามาของคน ภายนอกมีเป้าหมายเพื่อการประกอบอาชีพใน โรงงานผลิตเอทานอลและการปลูกมันสำปะหลังใน ชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของคุชฎี (2549) ได้กล่าวไว้ ว่า การย้ายถิ่นเป็นยุทธวิธีที่สำคัญที่ใช้เพื่อให้บรรลุถึง ระดับการยังชีพที่ต้องการ เนื่องจากการเข้าถึงแหล่ง งาน ที่จะนำมาซึ่งทุนทรัพย์และยกระดับรายได้ของ ครัวเรือน ซึ่งการเข้ามาของกลุ่มคนภายนอกส่งผลต่อ ความกังวลต่อคนในชุมชน เกี่ยวกับการนำพาปัญหา สังคมเข้ามาในชุมชนจึงทำให้ชุมชนได้มีการปรับตัวใน การดำเนินชีวิตและเพิ่มความปลอดภัยในชุมชนให้มาก ยิ่งขึ้น ซึ่งการเข้ามาของกลุ่มคนภายนอกทำให้เกิดผลดี ต่อคนในชุมชน เกิดการค้าและธุรกิจท้องถิ่นซึ่ง สอดคล้องกับผลการศึกษามณัสและคณะ (2534) โดย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลดีต่อชีวิตความเป็น อยู่ของคนจำนวนมาก แต่ในขณะเดียวกันก็ได้ ก่อให้เกิดปัญหาการปรับตัวของคนบางกลุ่มขึ้นเป็นปกติ ของการเปลี่ยนแปลง รวมถึงการเข้ามาของกลุ่มคน ภายนอกส่งผลให้คนในชุมชนและคนภายนอกชุมชนมี ปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้นและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัวและชุมชน ได้มีการทำไร่มันสำปะหลังและการค้าขายมากขึ้น และ ภายในครอบครัวของคนในชุมชนได้มีการประกอบ อาชีพที่หลากหลาย ซึ่งมีความแตกต่างจาก Karl (1886-1964 อ้างถึงใน ฉัตรทิพย์ 2548) ที่กล่าวว่า กระบวนการ เกิดระบบตลาดทำลายสายใยความผูกพันแต่เดิมมาของ มนุษย์จนหมดสิ้นเป็นกระบวนการที่เต็มไปด้วยความ รุนแรง

ปัจจุบันชุมชนได้มีการอยู่อาศัยเป็นครอบครัว เดี่ยวมากขึ้น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายใน ครอบครัวและชุมชนและมีรายได้จากการรับจ้างใน โรงงานมากขึ้น ทำให้สถาบันครอบครัวเข้มแข็ง จากการ ที่สมาชิกในครอบครัวย้ายถิ่นกลับภูมิลำเนาสอดคล้อง

กับงานวิจัยของโสภณและคณะ (2534) แสดงให้เห็นว่าในอดีตคนโดยส่วนใหญ่อยู่กันเป็นครัวเรือนใหญ่ มีสมาชิกหลายรุ่นอาศัยอยู่อาศัยและทำมาหากินรวมกันเป็นครัวเรือนขยาย ต่อมาเมื่อมีความเป็นสมัยใหม่มากขึ้น ทั้งในทางเศรษฐกิจและสังคมจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ครัวเรือนเล็กลง มีสมาชิกน้อยคนและโครงสร้างครัวเรือนเปลี่ยนเป็นครัวเรือนเดี่ยวมากขึ้น มีความเกี่ยวข้องกับวิถีการผลิตของครอบครัวและชุมชน นอกจากนี้วิถีชุมชนที่พึ่งพาป่าและลำน้ำเปลี่ยนแปลงไปอย่างชัดเจนโดยเฉพาะการหาปลาในช่วงฤดูกลและการเก็บหรือหาของป่าสามารถทำได้น้อยลง รวมทั้งผลกระทบต่อระบบการผลิตระบบเศรษฐกิจ ส่งผลต่อราคาที่ดินที่สูงขึ้น และการถือครองที่ดินในชุมชนของคนภายนอกมีมากขึ้น นอกจากนี้ได้เกิดการจ้างงานในชุมชนและครัวเรือนมีรายได้และมีอาชีพจากการรับจ้าง การทำไร่ มันสำปะหลังและธุรกิจค้าขายรายย่อยในชุมชน ทำให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินการของโรงงานผลิตเอทานอล ก่อให้เกิดการยกระดับรายได้ภายในชุมชนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนของฉัตรทิพย์ (2548) ชุมชนเป็นตัวของตัวเอง และมีพลวัตของตัวเอง มีความสามารถที่จะอยู่รอดด้วยตัวเองได้พัฒนาได้ ขณะเดียวกันสอดคล้องในบางประเด็นกับงานวิจัยของก้องไพร (2550) ที่เสนอว่าวิถีการดำเนินชีวิตที่เชื่อมโยงกับวิถีการผลิตที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ ได้แก่ การสูญเสียพื้นที่ทำการถือครองที่ดินโดยคนภายนอกชุมชนที่มีมากขึ้น โครงการได้รู้กล้าพื้นที่วัดส่งผลให้วัดต้องสูญเสียกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ดังกล่าว ขณะเดียวกันส่งผลด้านบวกต่ออาชีพค้าขายที่รายได้เพิ่มขึ้นจากการขายอาหารให้กับแรงงานที่เข้ามาทำงานภายในโครงการรวมถึงผู้ที่รับจ้างเขียนป้ายจะมีรายได้เพิ่มขึ้นเช่นกัน

รวมทั้งการดำเนินการของโรงงานผลิตเอทานอลส่งผลต่อการพัฒนาด้านระบบสาธารณูปโภค ระบบไฟฟ้าและการคมนาคม ก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการเดินทาง ทั้งนี้ในด้านผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ได้เกิดผลกระทบเรื่องฝุ่นละอองต่อชุมชน ซึ่งได้รับ

ผลกระทบจากการขนส่งสินค้าการเกษตรจากรถบรรทุก กากมันสำปะหลัง รวมทั้งกิจกรรมต่างๆภายในโรงงานเกิดฝุ่นละอองฟุ้งกระจายตามบ้านเรือนของชุมชนที่อาศัยอยู่รอบ โรงงานผลิตเอทานอล และในช่วงระหว่างการก่อสร้างและการดำเนินการ โรงงานเกิดการจราจรของรถบรรทุก รถสิบล้อ ส่งผลให้เกิดปัญหาเรื่องเสียงและการสั่นสะเทือนต่อชุมชนที่อาศัยอยู่รอบ โรงงานผลิตเอทานอล และเกิดปัญหาน้ำเน่าเสียและปลาตายในลำห้วยข้าวสารและแม่น้ำลำโคมใหญ่ รวมทั้งบ่อน้ำบาดาลน้ำเสียในโรงงานส่งกลิ่นเหม็นต่อชุมชน ถึงแม้จะได้รับผลกระทบแต่ชุมชนยังคงได้รับผลดีจากน้ำที่ผ่านการบำบัดน้ำเสียจากโรงงานเพื่อให้ชุมชนใช้ในการด้านการเกษตร ได้สอดคล้องในบางประเด็นกับงานวิจัยของอัจฉรา (2543) กล่าวว่าโครงการฝ่ายเศรษฐกิจได้ส่งผลกระทบทางด้านสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการมีทั้งทางบวกและทางลบ โดยผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรรมมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น จากปริมาณการใช้สารเคมีจากการที่คุณภาพน้ำเลวลง และค่าใช้จ่ายในการใช้กระแสไฟฟ้าในการดึงน้ำจากการที่ปริมาณน้ำไม่เพียงพอรวมทั้งมีภาระหนี้สินที่เพิ่มมากขึ้น ส่วนผู้ประกอบการอาชีพรับราชการหรืออาชีพอื่นซึ่งอยู่ในพื้นที่เดียวกันเป็นผู้มีค่าใช้จ่ายลดลง เนื่องจากได้รับปริมาณน้ำอย่างเพียงพอ ซึ่งการพัฒนาทำให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบเสมอ ดังนั้นจึงต้องมีการศึกษาผลกระทบทางสังคมอย่างรอบด้าน เพื่อเป็นแนวทางในการลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นได้

จากผลกระทบทางสังคมที่เกิดขึ้น ทำให้ชุมชนได้ตระหนักและได้ร่วมกันหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไข โดยการร่วมกันเสนอปัญหาและผลกระทบเพื่อจัดทำเป็นแผนและนำเสนอต่อโรงงานผลิตเอทานอล หน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการแก้ไขผลกระทบที่เกิดขึ้น ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เสนอแนะแนวทางในการลดผลกระทบทางสังคมบนพื้นฐานการมีส่วนร่วม โดยการเสนอให้ประชาชนในชุมชน โรงงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมร่วมกันและการ

ดำเนินการของโรงงานนั้นควรมีการตระหนักถึงปัญหา และมีความรู้สึกร่วมรับผิดชอบต่อชุมชน การให้ข้อมูล ข่าวสารอย่างรอบด้านและครบถ้วน และการให้ความสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้ทราบถึง นโยบายและการดำเนินงานของโรงงานที่ตั้งอยู่บน พื้นฐานของความจริงใจต่อการป้องกันและแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น รวมไปถึงการร่วมกันคาดการณ์การ เปลี่ยนแปลงทางสังคมที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้อง กับเดช (2546) กล่าวว่า การประเมินผลกระทบทางสังคม มีคุณค่ามาก โดยเฉพาะมิติทางสังคม วัฒนธรรมและ ความขัดแย้งที่เกิดจากผลกระทบทางสังคม อีกทั้งจาก ปัญหาทางสังคมในด้านต่างๆ เช่นเดียวกับ Bikram and Sanhita (2010) ที่เสนอให้เห็นว่ากระบวนการพัฒนาที่ เติบโตมากขึ้นยิ่งทำให้ผลกระทบเพิ่มมากขึ้น และ นำไปสู่การเสื่อมสภาพแวดล้อมและสุขภาพอย่างรวดเร็ว การประเมินผลกระทบทางสังคม เพื่อให้มั่นใจว่าปัญหา ที่เกิดขึ้นอยู่ในช่วงเริ่มต้น และเพื่อคาดการณ์ผลกระทบ ต่างๆเป็นแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีแนวทางในการรองรับ โดยการ จัดทำแผนงานภายใต้พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ซึ่งสอดคล้องกับ Rabel and Frank (1996) ที่กล่าวว่า การ ประเมินผลกระทบทางสังคมเป็นกระบวนการ ประเมินผลที่เกิดตามมาจากสังคม จากโครงการพัฒนา หรือนโยบายและทางออกที่สำคัญคือการนำกฎหมายที่ เหมาะสมมาใช้กับพื้นที่นั้นๆ ทั้งนี้ในการมีส่วนร่วมของ ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้น นำไปสู่การยกระดับ คุณภาพชีวิตของชุมชนบนพื้นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนของพระธรรม ปิฎก ปอ.ปยุตโต (2541) อธิบายการพัฒนาอย่างยั่งยืน กล่าวว่า การพัฒนาอย่างยั่งยืนมีลักษณะที่บูรณาการคือ ทำให้เกิดเป็นองค์รวม ซึ่งองค์ประกอบทั้งหลายที่ เกี่ยวข้องจะต้องมาประสานกันครบองค์และมีลักษณะอีก อย่างหนึ่ง คือมีคุณภาพหรือพฤติกรรมหนึ่งคือ การทำให้ กิจกรรมของมนุษย์สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของรัฐบาล และเอกชน ควรมีการประเมินผลกระทบทางสังคมและ ประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบอัน จะเกิดขึ้นต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมในอนาคต โดยการ ประเมินนั้นควรเลือกหน่วยงานที่เป็นกลางเป็นผู้ประเมิน
2. การดำเนินงานของรัฐบาลและเอกชน ควรเปิด โอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มี ส่วนร่วมในการรับรู้ขั้นตอนการดำเนินงานและมีส่วน ร่วมตัดสินใจในเชิงของการพัฒนา

ข้อเสนอแนะเชิงการพัฒนา

1. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ควรให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาดังแต่ เริ่มอย่างทั่วถึง เป็นการเข้าถึงความต้องการของ ประชาชนในพื้นที่โดยตรง เป็นแนวทางการป้องกันและ แก้ไขปัญหาที่ดีต่อชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารังต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการของ ชุมชนท้องถิ่นในการติดตามป้องกันผลกระทบที่จะ เกิดขึ้นจากการมีโครงการในลักษณะการศึกษาแบบ PAR

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่สนับสนุนทุนในการวิจัยครั้งนี้และขอขอบคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาและคณาจารย์ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางการศึกษาต่องานวิจัยรวมถึงประชาชน ในชุมชนตลอดจนเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ได้ ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล และขอขอบคุณ คุณพ่อและ คุณแม่ที่คอยช่วยเหลือในทุกๆด้าน ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- ก้องไพร ดันสุชาติ.2550.ผลกระทบทางสังคม และสิ่งแวดล้อมต่อชุมชนจากโครงการสวน สัตว์กลางคืน จังหวัดเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา

การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน.
2554.พลังงานทดแทน.ค้นเมื่อ 14 มกราคม
2557,จาก <http://www.dede.go.th>
คณะกรรมการการพลังงาน สภาผู้แทนราษฎร.
2545.พลังงานทดแทนเอทานอลและไบโอ
ดีเซล:กรุงเทพฯ.แปลนพลันต์.
ฉัตรทิพย์ นาถสุภา.2548.แนวคิดเศรษฐกิจชุมชน :
ข้อเสนอแนะทางทฤษฎีในบริบทต่างสังคม.
สำนักพิมพ์สร้างสรรค์.
ชัยอนันต์ สมุทวณิช.2544.ธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วม
ของประชาชนและกระบวนการทางด้าน
สิ่งแวดล้อม:กรุงเทพฯ.สำนักพิมพ์เดือนตุลา.
คุณฤทัย อายวัฒน์และคณะ.2549.การย้ายถิ่น :วิถีการยัง
ชีพเพื่อความอยู่ดีมีสุขของครัวเรือนอีสาน.
วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
23(2):80
เดช วัฒนชัยเจริญ.2553.การประเมินผลกระทบทาง
สังคมอย่างเร่งรัด (SIA)เพื่อการเปลี่ยนแปลง
ที่เราต้องการ.สำนักพิมพ์ พิษณุโลกเปเปอร์
แอนด์ซัพพลาย.พิษณุโลก.
ป.อ.ปยุตโต.2541.การพัฒนาที่ยั่งยืน.กรุงเทพฯ
: มูลนิธิโกลบอลคิมทอง.
มนัส สุวรรณและคณะ.2534.ปัญหาการว่างงานและ
การมีงานทำการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ
และสังคมในภาคเหนืออันเนื่องมาจาก
นโยบายของโครงการพัฒนาของรัฐบาลและ
เอกชนกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
,กรุงเทพฯ : สถาบันทรัพยากรมนุษย์.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
โสภณ ชีปมน์และคณะ.2534.รูปแบบครอบครัวที่
ปรารถนาในสังคมไทย.กรุงเทพ.สภาสังคม
สงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรม
ราชูปถัมภ์.
อจลรา สอนสมุทร.2543.ผลกระทบทางสังคม

ภายหลังการก่อสร้างโครงการฝายเชียงราย.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
Bikram Kumar Dutta&SanhitaBandyopadhyay.2010.
In environment impact assessment and
social assessment-decision making tools for
project appraisal india,
International Journal of Human and Social
Sciences 5:6
Henk A Becker.2001.Social impact assessment,
European Journal of operational Research
volume 128,Issue2, pages 311-321
Rabel J. Burdge & Frank Vancly.1996.
Social impact assessment : a contribution to
the state of the art series,
Impact Assessment, 14:1, 59-86